

Monumentnummer*: 519909

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82629/136

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gemonte Sint-Michielsgestel Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gemonte

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Sint Michielsgestel D 3796

Omschrijving**

Inleiding

PASTORIE, in opdracht van het parochiebestuur in 1913 naar ontwerp van de architect Wolter te Riele opgetrokken in vormen van de Overgangsarchitectuur. De pastorie is gelegen in de kern van Gemonte, een gaaf bewaard kerkdorp, in de nabijheid van de aan de oostzijde gelegen en eveneens door Te Riele ontworpen Lambertuskerk (onderdeel III), en heeft aan de voor- en achterzijde een buiten de van rijksweg geldende bescherming vallende tuin. De oude pastorie bevond zich op een terrein ten oosten van de huidige kerk.

Omschrijving

Vrijstaande, gedeeltelijk onderkelderde, pastorie van twee bouwlagen op rechthoekige grondslag met gevels in schoon metselwerk van in kruisverband gemetselde machinale baksteen onder een met romaanse pannen gedekt schilddak met twee gemetselde schoorstenen. De pastorie staat door middel van een éénlaags tussengedeelte met gevels in schoon metselwerk onder een met pannen gedekt zadeldak in verbinding met een aangebouwde garage uit de bouwtijd.

De voorgevel is symmetrisch van opbouw en telt drie traveeën. Het metselwerk in kruisverband is geknipt en gesneden gevoegd. De ingang is centraal geplaatst en heeft een ingang met licht getoogde houten paneeldeur waarboven zich een getote latei van rode Bremer zandsteen bevindt. In de latei bevinden zich in ronde inscripties het jaartal Ao 1913 en het inschrift SL. Het driedelige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rondbogige bovenlicht is geornamenteerd met glas-in-lood. De deur is voorzien van een smeedijzeren raamrooster. Boven de ingang, ter hoogte van de bovenzijde van de vensters, bevindt zich een decoratieve lijst waarbij om de andere steen de kop terugliggend is geplaatst. Boven deze lijst is een gevelsteen uit 1649 ingemetseld. Met als opschrift *OP ROYE VELDT O GODT/LAET COMEN UWEN SEGEN / EN OP SYN BUREN OOCK/ ALS EENEN GOEDEN REGEN/ ANNO 1649*. De herkomst van deze steen is onbekend. Zowel onder de vensters van de begane grond als van de verdieping loopt een omlopende gemetselde lijst met muizentand. Op de begane grond wordt de ingang geflankeerd door gekoppelde vensters die elk met een segmentboog overtoogd zijn en een bovenlicht van glas-in-lood hebben. Op de verdieping zijn deze vensters recht gesloten en bevindt er zich ook een centraal geplaatst rechthoekig venster. De muurvlakken die dit venster flankeren zijn geornamenteerd met ruitvormig siermetselwerk. Aan de bovenzijde van de vensters bevindt zich weer een soortgelijk fries met uitsparingen als op de begane grond. Via een tussengang, de ruimte van de oorspronkelijke keuken, staat de pastorie in verbinding met de garage die in 1986 is omgebouwd tot parochieel centrum. De garage heeft een met pannen gedekt schilddak. In de voorgevel hiervan zijn enige wijzigingen aangebracht; onder meer een door een deur vervangen venster en de gedeeltelijk dichtgezette inrijpoort.

De achtergevel en de oostelijke gevel van de hoofdmassa zijn in detaillering gelijk aan de voorgevel maar wat soberder in uitwerking. In de achtergevel bevindt zich verder nog een sterk verweerde (zandstenen) gevelsteen met een familiewapen. De herkomst hiervan is onbekend.

De oostelijke gevel heeft een zitterras en wordt met de kerk verbonden door een hoge gemetselde tuinmuur met ezelsrug. De muur is op regelmatige afstanden voorzien van penanten. Het zitterras is toegankelijk door middel van een door vensters geflankeerde openslaande dubbele deur. Oorspronkelijk bevond de ingang zich precies in het midden van de gevel. Deze is later dichtgezet ten behoeve van een interne verbouwing waarbij de gang werd doorgebroken en de oostelijke kamers op de begane grond werden doorgetrokken.

Intern is het pand slechts sober geornamenteerd. De kamers op de begane grond zijn voorzien van verlaagde plafonds waarboven zich de originele plafonds nog bevinden. De deuren en kozijnen zijn nog authentiek. De oorspronkelijke T-vormige gang is aan de oostzijde bij de woonkamers getrokken. De noordzijde van de pastorie is voorzien van een dubbele kelder met op ijzeren balken rustende troggewelfjes.

De houten trap is de originele en wordt verlicht door glas-in-lood met voorstellingen van hemellichamen. De indeling op de verdieping is grotendeels de oorspronkelijke. Hier bevinden zich voornamelijk slaapvertrekken. Een lange gang verdeelt de verdieping in tweeën.

Waardering

De pastorie is van algemeen belang. De pastorie heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling en de typologische ontwikkeling van de pastorie in het algemeen. De pastorie heeft architectuurhistorische waarden vanwege de toegepaste stijlelementen en vanwege de plaats die het gebouw inneemt binnen het oeuvre van de architect Wolter te Riele.

De pastorie heeft ensemblewaarden vanwege de functionele en historisch ruimtelijke samenhang met de nabijgelegen Lambertuskerk. De pastorie is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Religieuze gebouwen

Kerkelijke dienstwoning

Pastorie(F)